

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 45/2024-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária TIMAR & partners, s.r.o., P. Pázmaňa 2367/17A, Šaľa, proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 6Tpo/51/2023-70 z 18. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

- Postupom a uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 6Tpo/51/2023-70 z 18. októbra 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľa na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 6Tpo/51/2023-70 z 18. októbra 2023 **z r u š u j e**.
- Krajský súd v Trnave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **495,24 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
- Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 47 ods. 4 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 3 písm. a) a e) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto nálezu (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a prikázal krajskému súdu prepustiť ho z väzby na slobodu. Súčasne žiada priznať mu náhradu trov konania.

2. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 45/2024-15 z 25. januára 2024 prijal na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

II.

Skutkové východiská

3. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Galanta (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: ORP-183/1-VYS-GA-2023 z 5. apríla 2023 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) bolo sťažovateľovi podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. b) a c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona spáchaný spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že 31. marca 2023 po spoločnej dohode s [REDAKOVANÉ] za skutkových okolností špecifikovaných v uznesení o vznesení obvinenia vylúpili herňu v [REDAKOVANÉ], čím poškodeným spôsobili škodu vo výškach konkretizovaných v tomto uznesení.

4. Uznesením Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11Tp/32/2023-14 zo 7. apríla 2023 (ďalej len „uznesenie o vzatí do väzby“) bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

5. O žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 28. augusta 2023 rozhodol okresný súd uznesením č. k. 17Tp/61/2023-31 z 26. septembra 2023 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) po žiadosti sťažovateľa o odstránenie prierahov v konaní z 20. septembra 2023 podanej Okresnej prokuratúre Galanta (ďalej len „okresná prokuratúra“) tak, že túto žiadosť podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol. Okresný súd súčasne väzbu sťažovateľa podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá.

III.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ poukazuje na nedostatočnú realizáciu práva na tlmočenie. Uznesenie okresného súdu nebolo sťažovateľovi tlmočené v celom rozsahu, v dôsledku čoho nemal zachované právo na podanie riadnej sťažnosti. Preklad avizovaného uznesenia nebol sťažovateľovi doručený pred rozhodnutím krajského súdu o sťažnosti. Písomné odôvodnenie tejto sťažnosti, ktorú sťažovateľ podal v slovenskom jazyku, je recipované zo sťažnosti podanej prostredníctvom obhajcu, ktorá bola sťažovateľovi doručená poštovým podnikom. Túto sťažnosť nepísal sťažovateľ, ale osoba, ktorá sa s ním nachádzala na cele vo väzbe.

7. Pred výsluchom na okresnom súde, ktorý rozhodoval o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, nebol sťažovateľ poučený o právach podľa § 28 ods. 4 Trestného poriadku. Sťažovateľ mal byť poučený o tom, že práva na preklad rozhodnutia sa môže vzdať, ako aj o dôsledkoch vzdania sa tohto práva.

8. Okresný súd pred rozhodnutím o väzbe sťažovateľovi a ani jeho obhajcovi nedoručil stanovisko prokurátora k žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a toto stanovisko ani neoboznámil,

v dôsledku čoho sťažovateľ nemal možnosť reagovať na argumenty prokurátora. Sťažovateľ opätovne uvádza, že uznesenie okresného súdu mu nebolo tlmočené v celom rozsahu, a nesúhlasí s tvrdením krajského súdu, podľa ktorého nedoručenie stanoviska predstavovalo formálnu chybu, keďže stanovisko bolo uvedené v odôvodnení vyhláseného uznesenia okresného súdu a bolo možné naň reagovať v rámci sťažnostného konania. Týmto spôsobom došlo k porušeniu zásady rovnosti zbraní a zásady kontradiktórnosti trestného konania.

9. Sťažovateľ poukazuje na prieťahy pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ktoré majú byť podľa ustálenej judikatúry dôvodom na prepustenie z väzby. O sťažovateľovej žiadosti sa rozhodovalo na prvom stupni 29 dní a na druhom stupni 22 dní, čo v súhrne predstavuje 51 dní. Prokurátor pritom o žiadosti nekonal 26 dní. Pokiaľ ide o rozhodovanie o väzbe, lehoty počítané na mesiace sú s poukazom na rozhodovaciu prax ústavného súdu príliš dlhé a z ústavnoprávneho hľadiska neobstoja.

10. Zbytočné prieťahy vznikli aj v konaní v merite trestnej veci, konkrétne v činnosti vyšetrovateľa, v dôsledku čoho by mal byť sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu. Od 7. apríla 2023 vykonal vyšetrovateľ jediný vyšetrovací úkon (17. apríla 2023), pričom následne bol pasívny do 1. júna 2023, keď vykonal výsluch troch svedkov. Dňa 15. júna 2023 bol vypočutý sťažovateľ. Od 15. júna 2023 do 28. augusta 2023 sa realizovali len úkony na zabezpečenie hodnotenia obvinených, pričom tieto hodnotenia boli vzhľadom na to, že obvinení sú cudzinci, realizované v menšom rozsahu. Pri preštudovaní spisu 28. augusta 2023 sťažovateľ uviedol, že mu nebol tlmočený a preložený podstatný obsah rozhodnutí (uznesenie o vznesení obvinenia a uznesenie o vzatí do väzby), v dôsledku čoho prokurátor 6. septembra 2023 vrátil spis vyšetrovateľovi na doplnenie vyšetrovania so záväzným pokynom smerujúcim k realizácii sťažovateľovho práva podľa § 28 ods. 5 Trestného poriadku. Opakované preštudovanie spisu sa uskutočnilo 26. septembra 2023.

11. Tlmočník *ad hoc*, ktorý bol pribratý do konania v súvislosti s výsluchom sťažovateľa 26. septembra 2023, bol poučený nedostatočným spôsobom, pretože nie je preukázané, že bol poučený o význame tlmočenia a tlmočnickeho úkonu, ako aj o právne relevantných následkoch podľa § 347 Trestného zákona a osobitného predpisu (zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Tlmočník musí byť riadne poučený a musí zložiť sľub pred každým osobitným úkonom tlmočenia v trestnom konaní. Pribratie tlmočníka bolo procesne nekorektné, v dôsledku čoho trpí vadou aj procesný úkon, na ktorom sa tlmočník zúčastnil.

IV.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

IV.1. Vyjadrenie krajského súdu:

12. K tlmočeniu na výsluchu o sťažovateľovej väzbe krajský súd poukazuje na napadnuté uznesenie, v ktorom sa podrobne venoval konaniu predchádzajúcemu vydaniu tohto uznesenia, a to osobitne s ohľadom na chyby, na ktoré poukázal obhajca sťažovateľa v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Žiadnu z namietaných chýb nevzhládol krajský súd za natoľko významnú, aby uznesenie okresného súdu zrušil a sám rozhodol v intenciách sťažnostného návrhu. Ak sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že krajský súd vychádzal z nesprávnej premisy, že uznesenie okresného súdu bolo v celom znení tlmočené prítomným tlmočníkom do srbského jazyka, tak

krajský súd v reakcii podotýka, že vychádzal zo zápisnice o výsluchu sťažovateľa z 26. septembra 2023, pri ktorej sa prezumuje jej správnosť. V avizovanej zápisnici je pojatý nielen výrok uznesenia okresného súdu a poučenie o opravnom prostriedku, ale avizované uznesenie v celom znení (vrátane odôvodnenia). V texte zápisnice sa súčasne uvádza, že táto bola sťažovateľovi prečítaná a sťažovateľ všetkému, čo bolo tlmočené do srbského jazyka, porozumel. Zo žiadnej časti zápisnice nevyplýva, že by bol sťažovateľovi tlmočený len výrok uznesenia okresného súdu a poučenie o opravnom prostriedku. Ide o nóvum, ktoré sťažovateľ predostiera až ústavnému súdu, pretože v sťažnostnom konaní takéto výhrady neuvádzal.

13. Krajský súd usiloval o pribratie prekladateľa na účel prekladu napadnutého uznesenia do jazyka, ktorému obvinený rozumie. Primárne sa hľadal prekladateľ do macedónskeho jazyka, ktorý však nebol k dispozícii. Z tohto dôvodu sa vyhotovil preklad do srbského jazyka, s ktorým jazykom sťažovateľ dovtedy nemal žiaden problém, a to prekladateľom, ktorý dokázal vyhotoviť preklad v primeranej lehote. Preklad bol zabezpečený 13. novembra 2023 a následne sa doručoval sťažovateľovi. Časové obdobie, v ktorom dôjde k prekladu písomnosti, krajský súd nedokáže ovplyvniť inak, ako zvýraznením skutočnosti, že ide o väzobnú vec, a preto je preklad nevyhnutný, pokiaľ možno čo najskôr. Tak to bolo aj v tomto prípade. Prekladateľ, súc poučený a zjavne si vedomý uvedenej naliehavosti, prekladal písomnosť viac ako 10 dní.

14. V súvislosti s nedoručením stanoviska prokurátora k žiadosti o prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu krajský súd poukazuje na napadnuté uznesenie a zotrváva na tom, že obhajoba obsah predmetného stanoviska poznala, pretože tento bol v celom znení uvedený v odôvodnení uznesenia okresného súdu.

15. Ak ide o sťažovateľom tvrdené priesťahy pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a priesťahy v konaní v merite trestnej veci, krajský súd sa pridržiava argumentácie uvedenej v napadnutom uznesení. Všeobecný súd nenesie zodpovednosť za iný štátny orgán (v danom prípade za okresnú prokuratúru), v ktorého činnosti vznikne priesťah pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Okresná prokuratúra nie je v ústavnej sťažnosti uvedená ako porušovateľ základných práv sťažovateľa.

16. V súvislosti s námietkou recipovanou do bodu 11 odôvodnenia tohto nálezu sa krajský súd pridržiava napadnutého uznesenia. Pritom dodáva, že sťažovateľ v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu ani v ústavnej sťažnosti neuviedol konkrétne negatívne dôsledky, s ktorými by sa uvádzané pribratie tlmočníka malo spájať. Sťažovateľ dosiaľ neformuloval výhrady ani k osobe tlmočníka, ani vo vzťahu ku kvalite a rozsahu tlmočenia. Krajskému súdu nie je zrejmé, ako bolo avizované formálne pochybenie spôsobilé zasiahnuť do základných práv sťažovateľa s ústavnoprávnou relevanciou.

17. Krajský súd navrhuje ústavnej sťažnosti nevyhovieť.

IV.2. Replika sťažovateľa:

18. V súvislosti s námietkou deficitu tlmočenia sťažovateľ uvádza, že z obsahu zápisnice o výsluchu z 26. septembra 2023 nevyplýva záver o tom, že by bolo sťažovateľovi po vyhlásení výroku a poučenia o opravnom prostriedku uznesenia okresného súdu tlmočené aj odôvodnenie tohto uznesenia.

19. Pokiaľ ide o prietahy pri rozhodovaní o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, všeobecný súd je povinný skúmať a hodnotiť aj konanie o tejto žiadosti vrátane konania prokurátora. Od podania avizovanej žiadosti až po právoplatné rozhodnutie všeobecného súdu ide o jedno konanie posudzované ako celok. Prietahy pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu sú dôvodom na konštatovanie porušenia jeho základných práv.

20. Procesne nekorektné pribratie tlmočníka má materiálny základ, a preto trpí vadou aj procesný úkon, na ktorom sa tlmočník zúčastnil (výsluch sťažovateľa).

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

21. Podstata ústavnej sťažnosti smeruje k tvrdeniam o deficitoch pri tlmočení a prekladaní, ktoré vznikli pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, k nedostatku doručenia stanoviska prokurátora k žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj k vzniku zbytočných prietahov v sťažovateľovej trestnej veci.

22. Pokiaľ ide o nedostatky v tlmočení sťažovateľovi na výsluchu pred okresným súdom a súvisiaci deficit poučenia podľa § 28 ods. 4 Trestného poriadku, pre ústavný súd sa javí podstatné, že tieto argumenty neboli predstreté v sťažnosti sťažovateľa (zastúpeného advokátom, pozn.) proti uzneseniu okresného súdu. Predmetný fakt je podstatný z hľadiska posúdenia jeho relevantnosti pri uplatnení princípu subsidiarity. Z obsahu tohto princípu (čl. 127 ods. 1 ústavy), pokiaľ ide o pomer ústavného súdu k všeobecným súdom, totiž vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť (avšak nepredniesol) v konaní pred všeobecnými súdmi, nemožno jej priznať úspech až v konaní o ústavnej sťažnosti. Keďže sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietol porušenie svojich práv aj týmito konkrétnymi argumentačnými líniami, avšak v kontexte sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu nevyužil aktívny spôsob obhajoby (obhajoba zostala pasívna) a v rámci účinnej ochrany práv svoju argumentáciu neuplatnil v konaní krajského súdu ako sťažnostného súdu pred jeho rozhodnutím, ústavný súd nemohol vyhovieť tejto časti ústavnej sťažnosti (m. m. napr. IV. ÚS 47/2024).

23. Ústavný súd sa napriek záverom uvedeným v predošlom bode odôvodnenia tohto nálezu považuje za potrebné vyrovnať s predznamenanou argumentáciou sťažovateľa, a to v súvislosti s námietkou nedoručenia prekladu uznesenia okresného súdu pred rozhodnutím o sťažnosti. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že uznesenie okresného súdu bolo podľa príloh ústavnej sťažnosti tlmočené v celom rozsahu do srbského jazyka, ktorému sťažovateľ rozumie. Avizovaný záver vyplýva zo s. 3 a nasl. zápisnice o výsluchu z 26. septembra 2023, na ktorom mieste je uvedený celý obsah uznesenia okresného súdu (výrok, odôvodnenie a poučenie o možnosti podania opravného prostriedku), ako aj zo s. 11 uvedenej zápisnice, odkiaľ rezultuje, že sťažovateľ „*všetkému, čo mu bolo dnes tlmočené do srbského jazyka, rozumel...*“. Zápisnica bola sťažovateľovi v prítomnosti obhajcu následne predložená na prečítanie (resp. mu bola na jeho požiadanie prečítaná), pričom sťažovateľ v reakcii na to uviedol, že „*zápisnica je v súlade s jeho výpoveďou a nežiada, aby bola doplnená, alebo aby sa v nej vykonali opravy v súlade s jeho výpoveďou*“.

24. V nadväznosti na uvedené ústavný súd akcentuje, že sťažovateľ poznal obsah argumentácie okresného súdu a mal možnosť na uvedené dôvodové línie korektným spôsobom reagovať nielen v slovenskom jazyku (čo aj učinil), ale aj v jazyku, ktorému rozumie. Hoci sťažovateľ (zastúpený advokátom, pozn.) poukázal na zvukovú nahrávku z uvádzaného výsluchu, nijakým spôsobom nepodložil jej existenciu. V tejto súvislosti je v ústavno-právnej rovine rozhodné, že uznesenie okresného súdu bolo pred rozhodnutím krajského súdu doručené obhajcovi sťažovateľa, ktorý sťažovateľovu sťažnosť zdôvodnil (s. 6 napadnutého uznesenia). Sťažovateľ v uvedených dôsledkoch vlastne len vyjadruje nesúhlas s dostatočne podloženými závermi všeobecného súdnictva objektivizovanými predovšetkým na s. 6 napadnutého uznesenia, v dôsledku čoho niet príčiny, pre ktorú by ústavný súd vzhliadol dôvodnosť ústavnej sťažnosti. Ústavný súd z tohto dôvodu nevzhliadol nedoručenie prekladu uznesenia okresného súdu pred rozhodnutím o sťažnosti sťažovateľa ako ústavne nonkonformné.

25. Pokiaľ ide o nedoručenie a neoboznámenie stanoviska prokurátora k žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu pred rozhodnutím okresného súdu (bod 8 odôvodnenia tohto nálezu), ústavný súd prioritne uvádza, že odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane (m. m. napr. III. ÚS 808/2016, III. ÚS 227/2020, III. ÚS 341/2021, III. ÚS 489/2021, III. ÚS 543/2022, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023, III. ÚS 435/2023, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. napr. III. ÚS 489/2021, III. ÚS 543/2022, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 37/2023, III. ÚS 67/2023, III. ÚS 435/2023, IV. ÚS 350/09). Vzhľadom na uvedené argumentačné línie a obsahovú spätosť (spojitosť) uznesenia okresného súdu a napadnutého uznesenia pristúpil ústavný súd k ich zhodnoteniu v integrálnej celistvosti.

26. Deficit doručenia a oboznámenia stanoviska prokurátora k sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu hodnotí ústavný súd ako pochybenie, ktoré však v okolnostiach daného prípadu nedosahuje ústavno-právnu relevanciu. Zo s. 2 zápisnice o výsluchu z 26. septembra 2023 a zo s. 6 napadnutého uznesenia totiž vyplýva, že prokurátor podstatnú časť svojho stanoviska na predmetnom výsluchu zhrnul. Zo s. 3 a nasl. uznesenia okresného súdu rezultuje, že okresný súd obsah avizovaného stanoviska do tohto uznesenia recipoval. Sťažovateľ (zastúpený advokátom, pozn.) teda mal možnosť využiť primerané procesné prostriedky a na zmienené argumenty prokurátora mohol reagovať v kontexte požiadavky rovnosti zbraní v konaní pred krajským súdom. Ak sťažovateľ aj v tejto súvislosti poukazuje na deficit v tlmočení, ústavný súd, poukazujúc na princíp subsidiarity (čl. 127 ústavy), uvádza, že uvedenú námietku sťažovateľ ani v tomto kontexte neuplatnil v konaní pred krajským súdom. To je dôvodom, pre ktorý nebolo možné priznať pozitívnu ústavno-právnu relevanciu ani tejto sťažnostnej námietke.

27. Pokiaľ ide o námietku súvisiacu s poučovaním *ad hoc* tlmočníka (bod 11 odôvodnenia tohto nálezu), ústavný súd bez potreby podrobnej recepcie poukazuje na závery krajského súdu uvedené na s. 7 a s. 8 napadnutého uznesenia. Hoci *ad hoc* tlmočník nebol v opatrení okresného súdu sp. zn. 17Tp/61/2023 z 26. septembra 2023 formálne poučený, tento tlmočník bol do trestného konania vedeného proti sťažovateľovi priberaný opakovane a bol upozorňovaný na význam tlmočnickeho úkonu. Tento formálny deficit, ktorý sa sťažovateľovho postavenia v materiálnom ponímaní

v konečnom dôsledku nijak nedotkol, nespôsobuje ústavno-právnu neudržateľnosť napadnutého uznesenia.

28. Vo vzťahu k sťažnostným argumentačným líniam, s ktorými sa ústavný súd vyrovnal v bodoch 26 až 27 odôvodnenia tohto nálezu, je potrebné sumarizačne dodať, že nie každé pochybenie zo strany orgánu verejnej moci možno automaticky považovať aj za porušenie ústavnosti, teda za zásah do ústavou garantovaného základného práva. Ústavný súd je totiž v zmysle čl. 124 ústavy povolaný prioritne na ochranu ústavnosti, nie zákonnosti, preto nie je v prvom rade oprávnený vykladať podústavné právo, ale len sledovať zlučiteľnosť výkladu iných orgánov verejnej moci a postupu, ktorým sa k svojim záverom dopracujú, s ústavou, ústavnými zákonmi a medzinárodnými zmluvami, ktoré majú prednosť pred zákonmi (m. m. napr. II. ÚS 23/96, II. ÚS 193/06, II. ÚS 211/06).

29. Ďalšia sťažnostná námietka sa upína na zbytočné prietahy, a to tak pokiaľ ide o prietahy pri rozhodovaní o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj v súvislosti s tvrdenými prietahmi v merite trestnej veci. Ústavný súd pristúpil najskôr k vyhodnoteniu dôvodnosti sťažnostnej námietky upínajúcej sa na vznik prietahov vo veci samej.

30. Pokiaľ ide o časovú chronológiu jednotlivých procesných úkonov vykonávaných v nadväznosti na vzatie sťažovateľa do väzby (7. apríla 2023, pozn.), ústavný súd uvádza, že uznesenie o pribratí znalca bolo vypracované 17. apríla 2023. Ďalšie procesné úkony sa síce realizovali až 1. júna 2023, ústavný súd však akcentuje, že v danom prípade šlo o výsluch troch svedkov naraz ([REDACTED] a [REDACTED]). Sťažovateľ bol následne vypočutý 15. júna 2023, pričom 27. júla 2023 bol predložený znalecký posudok. V ďalšej časovej nadväznosti boli zabezpečované správy a relácie na dvoch obvinených, z ktorých jeden je sťažovateľ, a to do 15. augusta 2023. Sťažovateľovo tvrdenie, že tieto hodnotenia sa realizovali „v menšom rozsahu“, akoby sa realizovali vo vzťahu k štátnym občanom Slovenskej republiky, hodnotí ústavný súd ako hypotetické. Preštudovanie spisu bolo naplánované na 28. august 2023 a v tejto súvislosti sťažovateľ namietal, že nedisponuje prekladom uznesenia o vznesení obvinenia a uznesenia o vzatí do väzby (§ 28 ods. 5 Trestného poriadku). Prokurátor sťažovateľovi vyhovel a vyšetrovateľovi vrátil spis so záväzným pokynom na preloženie uznesenia o vznesení obvinenia a uznesenia o vzatí do väzby. Ďalšie preštudovanie spisu sa zabezpečilo po realizácii prekladov uvedených uznesení 26. septembra 2023. Ústavný súd nespochybňuje, že takmer jednomesačnú lehotu, počas ktorej sa zabezpečoval preklad uznesenia o vznesení obvinenia a uznesenia o vzatí do väzby, možno v konečnom dôsledku pričítať na ťarchu štátu. Podstatný sa však javí rozsah vyšetrovacieho spisu (549 strán), rozsah dokazovania, ako aj potreba tlmočenia a prekladania, tým prv, že v danom prípade šlo o jazyk, kde bol vyslovene objektivizovaný problém s obstaraním tlmočníka. Z uvedených skutočností je zjavné, že orgány činné v trestnom konaní v posudzovanom období vykonávali procesné úkony a vyšetrovanie prebiehalo bez zásadnejších časových prestojov. To je dôvodom, pre ktorý ústavný súd nepriznal pozitívnu ústavno-právnu relevanciu ani tejto sťažnostnej námietke.

31. Ak ide o sťažovateľovo tvrdenie o vzniku prietahov vo väzobnom konaní, ústavný súd pri posudzovaní porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že verejno-mocenské štruktúry nerozhodli o väzbe urýchlene, vychádza nielen z judikatúry ústavného súdu, ale aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Zároveň konštatuje, že pri posudzovaní lehôt, v ktorých sa rozhodovalo, je použiteľná judikatúra ESLP

týkajúca sa tak porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru, ako aj porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru (m. m. napr. III. ÚS 286/2020).

32. Ústavný súd považuje za vhodné poukázať na niekoľko rozhodnutí ESĽP, ktoré dopadajú na posudzovanú vec. ESĽP pripomenul, že rešpektovanie práv každej osoby, pokiaľ ide o čl. 5 ods. 4 dohovoru, aby bolo možné v krátkom čase dosiahnuť rozhodnutie súdu o zákonnosti jeho zadržania, sa musí posudzovať s ohľadom na okolnosti každého prípadu (m. m. Sanchez-Reisse v. Švajčiarsko, sťažnosť č. 9862/82 § 55 a R.M.D. v. Švajčiarsko, sťažnosť č. 19800/92, § 42). Keďže však ide o slobodu jednotlivca, v zásade platí, že štát musí zabezpečiť, aby konanie prebehlo čo najrýchlejšie (m. m. napr. III. ÚS 286/2020).

33. Podľa judikatúry ESĽP týkajúcej sa rozsahu pôsobnosti čl. 5 ods. 4 dohovoru je potrebné okrem súladu s hmotnoprávnymi aj procesnými pravidlami vnútroštátnych právnych predpisov skúmať aj súlad s cieľom čl. 5 dohovoru. Posledná podmienka znamená nielen to, že príslušné súdy musia rozhodnúť urýchlene, ale aj to, že ich rozhodnutia musia nasledovať v primeraných intervaloch (Herczegfalvy v. Rakúsko, sťažnosť č. 10533/83; m. m. napr. aj III. ÚS 286/2020).

34. Článok 5 ods. 4 dohovoru zaručuje zatknutým alebo zadržaným osobám právo na začatie konania, ktorým je možné preskúmať zákonnosť ich pozbavenia osobnej slobody. Tiež stanovuje ich právo po začatí tohto konania na rýchle súdne rozhodnutie o zákonnosti zaistenia osoby. Rovnako stanovuje ich právo na okamžité súdne rozhodnutie týkajúce sa zákonnosti zaistenia a následné prepustenie, ak sa preukáže nesúlad so zákonom (Baranowski v. Poľsko, sťažnosť č. 28358/95, Musiał v. Poľsko, sťažnosť č. 24557/94, Van der Leer v. Holandsko, sťažnosť č. 11509/85; m. m. napr. aj III. ÚS 286/2020).

35. Čo sa týka lehôt, ktoré boli zo strany ESĽP posúdené v súvislosti s rozhodovaním vo väzobných veciach ako neprimerané, ústavný súd poukazuje na vec Jabłoński v. Poľsko (sťažnosť č. 33492/96), v ktorej bolo neprimeraných 43 dní, vec Nikolov v. Bulharsko (sťažnosť č. 38884/97) s konštatovaním neprimeraných 42 dní a prípad G. B. v. Švajčiarsko (sťažnosť č. 27426/95) s neprimeranými 32 dňami (m. m. napr. III. ÚS 286/2020). Podľa konštantnej judikatúry ESĽP by malo konanie o rozhodovaní vo väzobných veciach na jednom stupni trvať tri týždne (rozsudok G. B. v. Švajčiarsko a rozsudok Sarban v. Rumunsko, č. 3456/05; m. m. napr. III. ÚS 629/2021).

36. Pokiaľ ide o časové súvislosti sťažovateľovej veci, žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podal sťažovateľ okresnej prokuratúre 28. augusta 2023. Okresná prokuratúra o tejto žiadosti nekonala, a preto sťažovateľ podal 20. septembra 2023 ďalšiu žiadosť spojenú so žiadosťou o odstránenie prierahov pri vybavovaní predošlej žiadosti. V nadväznosti na to okresná prokuratúra žiadosti sťažovateľa nevyhovela a vec 22. septembra 2023 predložila na rozhodnutie okresnému súdu. Uznesením okresného súdu (26. septembra 2023, pozn.) bola avizovaná žiadosť zamietnutá. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením (18. októbra 2023, pozn.). Ústavný súd konštatuje, že väzobné konanie vo veci sťažovateľa trvalo celkom 51 dní, z čoho vyše tri týždne, t. j. 25 dní, pripadlo na pasivitu okresnej prokuratúry. Rozhodovanie orgánov verejnej moci o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu v takejto dĺžke sa ústavnému súdu nejaví konformné s už uvádzanými požiadavkami formulovanými rozhodovacou praxou ESĽP. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto časti sťažnostnej argumentácie priznal pozitívnu ústavno-právnu relevanciu a ústavnej sťažnosti v uvádzanom segmente vyhovel.

37. Ústavný súd sumarizuje, že krajský súd napadnutým uznesením aproboval zbytočné prietahy vzniknuté v postupe pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, v ktorom dôsledku prostredníctvom rezultátu svojej decíznej činnosti nevykonal potrebnú reflexiu avizovaných zbytočných prietahov. Tým sa napadnuté uznesenie dostáva do rozporu so sťažovateľom uvádzanými ľudsko-právnymi imperatívmi. Krajský súd preto porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ústavný súd z tohto dôvodu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyslovil porušenie predmetného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu) a napadnuté uznesenie považoval za nevyhnutné zrušiť (bod 2 výroku tohto nálezu).

38. V súvislosti s návrhom sťažovateľa na vydanie príkazu na prepustenie z väzby na slobodu ústavný súd konštatuje, že takýto príkaz prichádza do úvahy iba v prípade, ak sa sťažovateľ stále vo väzbe nachádza (teda nebol medzičasom napríklad z väzby prepustený na slobodu alebo, ako v tomto prípade, sa jeho väzba nezmenila na výkon trestu odňatia slobody). Vzhľadom na to, že sťažovateľ sa toho času už nenachádza vo väzbe, ale vo výkone trestu odňatia slobody, sa ústavný súd touto časťou petitu už nezaoberal (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Náhrada trov konania

39. Zistené porušenie základného práva sťažovateľa podľa ústavy a práva sťažovateľa podľa dohovoru odôvodňuje, aby mu krajský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom (bod 3 výroku tohto nálezu). Výška náhrady 495,24 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je s poukazom na § 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky jedna šestina priemernej mzdy za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka. Sťažovateľ má nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti – 2 x 193,83 eur), čo spolu s režijným paušálom (2 x 12,52 eur) predstavuje 412,70 eur. Právny zástupca sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa náhrada trov zvyšuje o 20 % (82,54 eur). Za repliku sťažovateľa zo 14. februára 2024 ústavný súd náhradu trov nepriznal, pretože nepriniesla nové skutočnosti alebo poznatky, ktoré by ústavnému súdu neboli už skôr známe.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2024

Robert Šorl
predseda senátu